

GRUNDLÄGGANDE KONSTUNDERVISNING I SIBBO MUSIKSKOLA

Läroplan för den grundläggande konstundervisningen, allmän lärokurs

INNEHÅLL

- 1. Sibbo Musikskolas verksamhetsidé**
 - 1.1 Den grundläggande konstundervisningens uppdrag
 - 1.2 Gemensamma mål för den allmänna lärokursen
- 2. Värdegrund och synen på lärande i Sibbo Musikskola**
- 3. Undervisning i Sibbo Musikskola**
- 4. Studiernas omfattning och uppbyggnad**
- 5. Individualisering av lärokursen och undervisningen**
- 6. Bedömning av lärande**
- 7. MUSIK**

1. Sibbo Musikskolas verksamhetsidé

Sibbo Musikskola främjar kreativ verksamhet inom konst och kultur. Genom sin verksamhet vill musikskolan ge möjlighet till kulturella och konstnärliga aktiviteter nära lokalbefolkningen och på så sätt stärka och öka deltagarnas kunnskap och förutsättningar.

Delaktighet och närhet till det lokala har varit vägledande värderingar ända sedan starten 1978 då en grupp aktiva föräldrar startade musikskolan i Sibbo så att deras barn skulle kunna få lära sig spela: "Vi gjorde vad våra barn behövde". Till att börja med riktade sig verksamheten främst till barn under skolåldern, men efterhand som barnen växte ökade behovet för fortsatt musikundervisning. Sedan dess har verksamheten vuxit och utvecklats och inkluderar idag musikundervisning för elever i alla åldrar: barn, ungdomar, vuxna och seniorer.

Sibbo Musikskola vill påverka kommuninvånarnas välfärd och delaktighet i sin kommun. Idag, och med sikte på 2020 och framtiden, drivs verksamheten av en stark önskan att utveckla den konstnärliga aktiviteten med hänsyn till lokalbefolkningens behov. Samtidigt utvidgar vi undervisningen till att omfatta nya konstarter så att vi kan erbjuda Sibbobor i olika åldrar bredare möjligheter att fördjupa sitt konst- och kulturintresse. Som en central målsättning för Sibbo Musikskola är viljan att stärka konstnärlig, inkluderande och tillgänglig konstundervisning för alla oberoende av ålder.

Sibbo Musikskola främjar samarbete med regionens andra utbildningsanordnare (grundutbildning, fria bildningen, andra stadiet) samt med andra institut och organisationer inom konstutbildning. Sibbo Musikskolan ser det också som betydelsefullt att samarbeta med andra läroanstalter och instanser som erbjuder konstundervisning på riksnivå och internationellt för att utveckla verksamheten.

Sibbo Musikskola har inga inträdesprov och erbjuder undervisning för alla åldrar. Elever tas emot även från andra kommuner. Undervisningsspråket är svenska och finska och i mån av möjlighet beaktas även andra språkbehov. Musikskolan vill utveckla sina aktiviteter tillsammans med deltagarna och medborgarna för att nå olika och nya målgrupper i alla åldrar.

Sibbo Musikskola är en privat musikskola som grundades år 1978 och upprätthålls av Garantiföreningen för Sibbo musikskola rf.

1.1 Den grundläggande konstundervisningens uppdrag

Den grundläggande konstundervisningen är målinriktad och nivåindelad undervisning i olika konstarter. Undervisningens uppdrag är att ge eleverna möjligheter att studera konst långsiktigt, målmedvetet och i enlighet med sina egna intresseområden. Undervisningen i en konst ska stärka elevens förmåga att uttrycka sig, tolka och värdera. Den tränar upp sinnen och känslor samt utvecklar studie- och interaktionsfärdigheterna. Studierna stöder utvecklingen av elevernas kreativa tänkande och delaktighet. Undervisningen bygger på ett pluralistiskt kulturarv i förnyelse. Den grundläggande konstundervisningen stärker utvecklingen av elevernas identitet och kulturella läskunnighet. Samtidigt förstärks elevens jaguppfattning och förmåga att strukturera den omgivande verkligheten. Den grundläggande konstundervisningens uppdrag är att med hjälp av konstens medel bygga en hållbar framtid.

Styrsystemet för grundläggande konstundervisning består av följande delar: lagen (633/1998) och förordningen (813/1998) om grundläggande konstundervisning, utbildningsstyrelsens föreskrift om grunderna för läroplanen för den grundläggande konstundervisningen och läroplanen som godkänts av utbildningsanordnaren. Enligt 5 § i lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998) beslutar Utbildningsstyrelsen om målen och det centrala innehållet för varje konstart i den grundläggande konstundervisningen (grunderna för läroplanen). Sibbo Musikskolas läroplan bygger på grunderna för läroplanen för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning 2017 (Utbildningsstyrelsen: Föreskrifter och anvisningar 2017:12a).

1.2 Gemensamma mål för den allmänna lärokursen

Målet för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning är att främja ett livslångt förhållande till konsten och kulturell delaktighet. Studierna i den allmänna lärokursen i konstarten erbjuder inspirerande och mångsidiga möjligheter att skapa och uppleva konst och att njuta av konst. Elevenna uppmuntras att reflektera över konstens betydelse i deras eget liv och att med konstens medel påverka sin egen livsmiljö.

Målet för den allmänna lärokursen är att främja lärandets glädje och studiemotivationen. I undervisningen beaktas elevernas individuella behov för lärandet och utgångspunkter. Elevenna uppmuntras och handleds att välja sådana former att skapa konst som är betydelsefulla för dem. Undervisningen ska också stödja eleverna att utveckla sin tankeförmåga och multilitteracitet med hjälp av relationen mellan konst och vetenskap. Elevenna uppmuntras att bekanta sig med konstarten från ett historiskt och samhällsligt perspektiv.

2 Värdegrund och synen på lärande i Sibbo Musikskola

Sibbo Musikskolas grunder för läroplanen för den grundläggande konstundervisningen baserar sig på en värdegrund, enligt vilken den grundläggande konstundervisningen bygger på respekt för mänskliga rättigheter, jämställdhet, jämlikhet och kulturell mångfald. Människan bygger upp sitt liv genom att kommunicera med andra människor och med sin omgivning. Den grundläggande konstundervisningen bygger på uppfattningen att människan är unik och värdefull som individ och som medlem i olika gemenskaper. Undervisningen ska främja jämställdhet mellan könen och respektera könets mångfald. En jämställdhetsplan utarbetas som en skild plan i anknytning till läroplanen.

Sibbo Musikskolas grundläggande konstundervisning bygger på en syn på lärande enligt vilken varje människa är en unik individ, en aktiv aktör som i sitt eget liv samverkar med andra människor. Eleven lär sig ställa upp mål och arbeta i riktning mot målen både självständigt och tillsammans med andra. Positiva känslor, glädjen över att lära sig och nyskapande verksamhet främjar lärandet och sporrar eleven att utveckla sin kompetens. Upplevelser och växelverkan med omgivningen liksom användning av olika sinnen och kroppen har en stor betydelse för lärandet.

Inom den grundläggande konstundervisningen innebär lärandet att man individuellt och kollektivt bygger upp kunskaper och färdigheter, som stärker elevens kulturella delaktighet och ökar hans välbefinnande. Lärandet är inom alla konstarter en holistisk och interaktiv process, som utvecklar elevens kunnande och färdigheter på ett mångsidigt sätt. Lärandet

är en oskiljbar del i den process då individen växer som människa och då man skapar ett gott samhällsliv.

Eleverna ska uppmuntras att förstå sina erfarenheter, reflektera över sina sätt att lära sig och använda denna kunskap till att främja sitt lärande. Att öva och att lära sig att öva är viktigt med tanke på utvecklingen av färdigheter. Sporrande och uppmuntrande handledning och respons under lärprocessen stärker elevens tro på sina egna möjligheter. Att ge och få mångsidig, positiv och realistisk respons är en central del av den växelverkan som främjar lärandet.

3 Undervisning i Sibbo Musikskola

Sibbo är en kommun med flera centrum och därför är det viktigt att undervisningen sker nära invånarna. I den grundläggande konstundervisningen avses med lärmiljöer de lokaler, platser, grupper och aktiviteter där studierna och lärandet inom konstarten sker. Utgångspunkten är att lärmiljöerna ska vara fysiskt, socialt och psykiskt trygga. Atmosfären är öppen och positiv och uppmuntrar och inspirerar eleverna att utveckla sitt kunnande. Målet är att lärmiljöerna ska skapa förutsättningar för sådant aktivt och långsiktigt arbete som är kännetecknande för konstarten, både självständigt och tillsammans med andra. Målet är också att skapa förutsättningar för att utveckla tvärkonstnärlig kompetens. När man planerar och utvecklar lärmiljöerna ska man beakta elevernas behov, färdigheter och intresseområden samt den utveckling av kunskaper som sker utanför läroanstalten.

Målet för Sibbo Musikskolas grundläggande konstundervisning är att skapa en verksamhetskultur som främjar lärande och hållbart välbefinnande, vilket förutsätter äkta möten mellan människor samt uppmärksam och respektfull växelverkan. Utgångspunkten är att medlemmarna i gemenskapen ska känna sig delaktiga. Utvecklandet av verksamhetskulturen innebär en kontinuerlig utveckling av pedagogiken och kompetensen inom konstarten. Öppen och konstruktiv växelverkan behövs både i det interna samarbetet inom läroanstaltens gemenskap och i samarbetet med vårdnadshavarna och andra aktörer.

4 Studiernas omfattning och uppbyggnad

Den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning har en beräknad omfattning om sammanlagt 500 timmar, varav de gemensamma studiernas beräknade andel är 300 timmar och temastudiernas andel 200 timmar. Studierna fortskrider från nivå till nivå. Den beräknade omfattningen av en timme är 45 minuter, men lektionstiderna varierar. Kortkurser inom den grundläggande konstundervisningen tillgodoräknas som antingen gemensamma studier eller temastudier. Konstfostran för småbarn kan föregå grundstudierna.

Undervisningen bör ha en sådan omfattning att det är möjligt att uppnå de mål och innehåll som fastställts i läroplanen för lärokursen för konstarten. Grundläggande konstundervisning enligt den allmänna lärokursen ordnas på ett flexibelt sätt som tar hänsyn till konstartens natur, elevens ålder, tidigare kunskaper och färdigheter samt de undervisningsmetoder som används.

Syftet med de gemensamma studierna i den allmänna lärokursen är att eleverna ska få de grundläggande färdigheterna inom konstarten. Syftet med temastudierna är att utvidga de färdigheter som eleverna förvärvat under de gemensamma studierna. Sibbo Musikskola kan erbjuda alternativa studiehelheter inom temastudierna.

Läroplanen kompletteras med den årliga verksamhetsplanen. I verksamhetsplanen ges mera detaljerad information om de ämnen som undervisas, hur verksamheten organiseras och vilka övriga ämnen som kan studeras under det aktuella läsåret.

5 Individualisering av lärokursen och undervisningen

Lärokursen kan individualiseras så att den motsvarar elevens förutsättningar att studera och lära sig. Individualisering kan innebära att målen, innehållet, studietiden, undervisningens genomförande, behövliga stödåtgärder och bedömningsförfarandet anpassas enligt elevens behov. Individualiseringen ska genomföras så att eleven kan utveckla sina färdigheter utgående från sina egna förutsättningar. I detta fall utarbetas en individuell studieplan för eleven. Då det gäller barn och ungdomar utarbetas planen i samarbete med både eleven och vårdnadshavaren. Barnens och ungdomarnas vårdnadshavare informeras om möjligheten att individualisera lärokursen.

6 Bedömning av lärande

6.1 Bedömningens syfte

Syftet med bedömningen är att handleda elevernas lärande, stödja deras framsteg i studierna och utveckla deras självvärdering. Responsen ska hjälpa eleven att ställa upp mål för sina studier, styra sitt arbete i riktning mot målen och förstå sin egen läroprocess. Elevens arbete ska bedömas mångsidigt. Bedömningen ska uppmuntra eleverna att lära sig, och den ska vara rättvis och etiskt hållbar.

6.2 Bedömningen under studierna

Eleverna ska handledas i sitt lärande och bedömas mångsidigt under de olika skedena av läroprocessen. Bedömningen och den fortlöpande responsen som ges utgående från den ska ske i växelverkan och främja elevernas delaktighet. Eleverna ska vägledas att reflektera över sitt lärande genom att utveckla förmågan till självvärdering och kamratvärdering. Eleverna ska uppmuntras att iaktta sitt eget arbete och det gemensamma arbetet och ge konstruktiv respons.

Bedömningen under studiernas gång baserar sig på målen för studiehelheterna i de gemensamma studierna och temastudierna, vilka beskrivs i läroplanen. I bedömningen under studierna beaktas bedömningsområdena för den allmänna lärokursen i konstarten som beskrivs i dessa läroplansgrunder. Elevernas värderingar, attityder eller personliga egenskaper ska inte bedömas.

Eleverna ska informeras om principer och praxis för bedömningen inom konstarten. Barnen och ungdomarna och deras vårdnadshavare ska få information om de studiehelheter som eleven slutfört under året.

6.3 Erkännande av kunnande och tillgodoräknande av studier

En elev har rätt att få tidigare slutförda studier som motsvarar målen för och det centrala innehållet i läroplanen eller kunnande som förvärvats på annat sätt bedömda och erkända. Erkännande av kunnande sker på basis av utredningar om elevens studier eller prov på kunnande samt i förhållande till målen för och innehållet i den studiehelhet som ska

tillgodoräknas. Också då en elev övergår från en lärokurs till en annan går man vid erkännande av kunnande och tillgodoräknandet av studier till väga på det sätt som beskrivs ovan.

6.4 Betyg och betygsanteckningar

Eleven får ett avgångsbetyg från den allmänna lärokursen i den grundläggande konstundervisningen efter att hen har fullgjort både de gemensamma studierna och temastudierna i den allmänna lärokursen.

Avgångsbetyget från den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning innehåller följande uppgifter:

- betygets namn
- utbildningsanordnarens namn
- läroanstaltens namn
- konstart
- elevens namn och personbeteckning
- studietiden i år
- de gemensamma studier i den allmänna lärokursen som eleven har fullgjort
- varje enskild studiehelhets namn och omfattning
- de temastudier i den allmänna lärokursen som eleven har fullgjort
- varje enskild studiehelhets namn och omfattning
- rektors underskrift och läroanstaltens stämpel
- datum för fastställandet av läroplanen för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning
- en anteckning om att utbildningen har genomförts enligt de av Utbildningsstyrelsen fastställda grunderna för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning 2017.

Avgångsbetyget från den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning kan innehålla bilagor.

Intyg över deltagande för de studier en elev fullgjort i den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning

En elev ges på begäran ett intyg över de studier i den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning som hen fullgjort om studierna avbryts eller om eleven behöver det av någon annan orsak. Intyget över deltagande kan innehålla bilagor.

7 Musik

Syftet med de gemensamma studierna i den allmänna lärokursen i musik i Sibbo Musikskola är att eleverna ska lära sig de grundläggande färdigheterna i musik och utveckla grundläggande färdigheter i att musicera tillsammans. I undervisningen beaktas elevernas styrkor, utgångspunkter och intressen. Målet är att stödja elevens intresse för musik. Under studiernas gång lär sig eleven känna sina musikaliska styrkor och hittar sitt eget sätt att musicera. Det egna musikintresset blir en del av en levande och fungerande musikkultur och av hela konstfältet.

7.1. Musik för småbarn

Målet för musikfostran för småbarn är att utveckla barnets kreativitet, musikaliska färdigheter och självförtroende. Positiva musikaliska upplevelser utgör en grund för ett gott förhållande till musiken och för senare musikstudier. Genom lekfull musikalisk verksamhet främjas barnets färdigheter att fungera i grupp och förutsättningar för lärande. Erfarenheterna och upplevelserna stärks genom att man i verksamheten beaktar lärandet som sker med alla sinnen och de möjligheter som andra konstarter erbjuder. I musikfostran för småbarn kan musikfostran i instrumentala studier ingå.

Undervisningen ordnas i form av gruppundervisning där grupperna består av antingen barn och föräldrar eller enbart barn. Musikfostran för småbarn består av:

- sång och ramsor
- att spela instrument
- musik- och rörelselekar, rytmik
- att lyssna på musik
- lek

7.2 De gemensamma studierna i musik

Syftet med de gemensamma studierna i den allmänna lärokursen är att eleverna ska lära sig de grundläggande färdigheterna i konstarten och utveckla grundläggande färdigheter i att musicera tillsammans. I undervisningen beaktas elevernas styrkor, utgångspunkter och intressen. Studiehelheterna i musik består av instrumental undervisning, musicerande i grupp, kreativt skapande av musik, samt projekt mellan de olika konstarterna. En enskild studiehelhet kan innehålla mål från olika målområden inom grunderna.

Mål

Spel och sång

Undervisningens mål är att

- eleverna ska lära känna det eller de instrument de valt
- handleda eleverna i att öva sig i de grundläggande färdigheterna i att spela, sjunga och musicera tillsammans
- handleda eleverna i att förstå och läsa olika sätt att skriva musik
- handleda eleverna i att tillägna sig goda sätt att öva och att öva regelbundet.

Att framföra musik och uttrycka sig

Undervisningens mål är att

- ge eleverna möjlighet att öva sig i att uppträda
- handleda eleverna i att sköta sin egen andel som en del av den musikaliska helheten
- handleda eleverna i musikaliskt uttryck
- uppmuntra eleverna att skapa egna musikaliska idéer och lösningar.

Att lyssna på och gestalta musik

Undervisningens mål är att

- handleda eleven i att lyssna på sitt musicerande och gestalta musiken på gehör
- handleda eleven i att iaktta också andra elevers musicerande
- uppmuntra eleven att mångsidigt lyssna på musik.

Tvärkonstnärlig kompetens

Undervisningens mål är att

- ge eleven möjlighet att bekanta sig med en annan konstart och dess uttrycksmedel

Centralt innehåll

Det centrala innehållet i de gemensamma studierna i musik är att öva de grundläggande färdigheterna i musicerande och att utveckla förmågan att gestalta musik. I studierna lär eleverna känna olika musikformer och deras basrepertoar genom att spela, sjunga och lyssna. I studierna får eleverna också bekanta sig med andra konstarters uttrycksmedel. Läroplanen kompletteras med den årliga verksamhetsplanen. Verksamheten planeras tillsammans med eleverna enligt deras målsättningar och behov.

7.3 Temastudierna i musik

Syftet med temastudierna är att vidareutveckla de färdigheter som eleverna fått i de gemensamma studierna. I Sibbo Musikskola får eleverna att välja bland alternativa studiehelheter. En enskild studiehelhet kan innehålla mål från olika målområden inom grunderna. Målet är att eleven hittar sitt eget musikaliska uttryckssätt under studiernas gång. Undervisningen betonar gemensamt musicerande med beaktande av elevens färdigheter och intressen.

Mål

Spel och sång

Undervisningens mål är att

- handleda eleven i att utveckla sina instrumentala färdigheter och sin förmåga att musicera i grupp enligt det egna intresset
- stödja eleven i att öva regelbundet
- handleda eleven i att använda sin förmåga att gestalta musik som stöd för musicerandet
- handleda eleven i att skydda hörseln.

Att framföra musik och uttrycka sig

Undervisningens mål är att

- handleda eleven i att uppträda i olika situationer och sammansättningar
- handleda eleven i levande musikaliskt uttryck
- handleda eleven i improvisation, arrangemang och komposition

Att lyssna på och gestalta musik

Undervisningens mål är att

- handleda eleven i att lyssna på sitt eget musicerande också som en del av den musikaliska helheten
- stödja eleven i att utvecklas till en aktiv och motiverad musiklyssnare
- handleda eleven att gestalta och analysera musik på gehör

Tvärkonstnärlig kompetens

Undervisningens mål är att

- ge eleven möjligheter till kreativt skapande och tvärkonstnärligt arbete

Centralt innehåll

Det centrala innehållet i temastudierna i musik är att på ett mångsidigt sätt öva de musikaliska färdigheterna. Vid valet av program ska elevernas intresseområden beaktas. I studierna fördjupas kännedomen om olika musikgenrers och andra konstartens uttrycksmedel. De olika studiehelheterna inom temastudierna i musik är:

- kreativt skapande av musik (komponering, arrangering, improvisation)
- musikteknologi
- fördjupade instrumentalstudier
- musicerande i grupp

Läroplanen kompletteras med den årliga verksamhetsplanen. Verksamheten planeras tillsammans med eleverna.

7.4 Undervisning i musik för vuxna och seniorer

I undervisningen i musik för vuxna och seniorer följs målen och det centrala innehållet i den allmänna lärokursen i musik. Vid anordnandet av undervisningen i musik för vuxna och seniorer beaktas de vuxna musikutövarnas sinsemellan olika musikaliska färdigheter och intressen. I undervisningen betonas de studerandes eget initiativ och deras behov och förmåga att styra sitt eget lärande. Deltagande i planeringen och bedömningen av studierna är förutsättningar för lyckade studier. Socialt samspel och beaktande av de individuella behoven samt en uppmuntrande och positiv respons är också viktiga när det gäller vuxnas och seniorers inläring.

7.5 Arbetssätt i undervisningen i musik

Utgångspunkten i valet av arbetssätt är målen för den allmänna lärokursen samt elevernas behov, förutsättningar och intresseområden. Målet är att de valda arbetssätten och lärmiljöerna tillåter ett mångsidigt arbete, både självständigt och i samarbete med andra. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid att eleverna får tillfälle att utveckla sina färdigheter i att musicera tillsammans. Genom valet av arbetssätt kan man också stärka elevens motivation och förmåga att leda sig själv. I arbetet utnyttjas teknik på ett ändamålsenligt sätt. Förmågan att lära sig lära utvecklas när eleven handleds i att planera och bedöma arbetet.

7.6 Bedömning av lärandet i musikundervisningen

I den allmänna lärokursen i musik i Sibbo Musikskola är syftet med bedömningen att stödja elevens framsteg i musikstudierna. Därför är den en viktig del av varje lärprocess och av undervisningen. Vid respons och bedömning ska man speciellt uppmärksamma lärprocessen och förändringar i den. Målet är att bedömningen ska stödja elevens självkänsla och hjälpa eleven bli bättre på att lära sig och att utveckla självvärdering och kamratvärdering.

Bedömningen ska fokusera på elevens arbete och framsteg, inte på person eller egenskaper. En mångsidig och uppmuntrande bedömningsrespons hjälper eleven att småningom också ställa upp egna mål för sina studier. Bedömningens syfte är också att motivera eleven under undervisningens gång och ge läraren information om hur undervisningen i fortsättningen borde planeras.